

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A vörös kérdés

Az ötéves irdatlan világháboruban végkép kimerült Európa rozoga kapuit döngeti a hazátlan zsidó-koponyátlan megszületett marxizmus s a békének nevezett halálos ítéletektől tehetetlenül vergődő legyőzöttek, meg az elrablott konkok miatt állandó rettegetésben élő kótyagos utonállók egyformán komoly aggodalommal figyelik: nem fog-e sarkaitból kifordulni a sebtében-hevenyében felállított védő-kapu s nem fogja-e a vörösveszedelem második tatárjárásként ismét lángbaborítani Európát?

A nemzeti önállóságának birtokában poraiból föléledt Lengyelország bámulatraméltó jeleit szolgáltatja élethez való jogának, mindenáron való élni akarásának s az elbizakodott vörös lélekűkufárok tanácsosabbnak látják visszavonulni Varsó falai alól. A vörös veszedelem ilyenképen alighanem a városok kloakáiba bujik újból vissza. Az elűtő vészfelhők mögöl azonban egy nem kevésbé nyugtalanító jövevény tűnik fel a vén Európa állandóan borongós egén: a vörös kérdés. Az a kísértet, mely az általános összeomlás óta vérvörös kérdőjelként mindig ott lappangott a politikuskok lelkében és keleti megerősödése s a Nyugatra való átlopózása után nehéző gondokat kényszerített rájuk. Európa mindenható urai: Lloyd George, Millebrand és Giolitti valószínűleg régóta temetgetik e kísértetet és bizonyára úgy szerették volna véglegesen az ismeretlenség homályában marasztalni, hogy ne is szülessen a világra és ne legyen belőle nyílt Európai, sőt világpolitikai kérdés. Az érdekek ellentétessége azonban megtörte a jószándékot és ma már ott éktelenkedik Európa politikájának borongós egén az aszott csontu, kaszás kísértet: a vörös kérdés.

Sajnos és megdöbbentő, de úgy van, hogy a magántulajdon szentségén felépült és azon fennálló Európában kérdés lehetett abból, hogy elismerjük-e létjogosultságát a kommunista örületen vad terrortal fenntartott marxista Szovjet-Oroszországnak? Sajnos, de úgy van, hogy akadt egy világhatalom, mely a pillanat előnyeit többre értékeli a távolabb jövő eredményeinél és nemcsak maga élesztgeti, ápolja és erősíti a népszabadság legerőszakosabb rendszerét, hanem a politikai érdekszférájába tartozó hatalmak között is barátokat keres és talál gondolatának.

Anglia kacérkodását Csicsserinnel, illetőleg Krasszinnal, régóta aggódva figyelik Európa népei, akik nem hajlandók a kontinenstől tetszése szerint elzárt szigetország kalmár-hajlandóságának ál-

dozatai lenni. Ha elfogadják is Anglia érvelését, hogy a mérhetetlen orosz birodalom természeti kincsei és termelvényei nélkül Európa meg nem élhet, csakis úgy tartják a gazdasági összeköttetést lehetőnek, ha az a szovjet-rendszer létjogosultságának elismerése nélkül történhetik. Ha Szovjet-Oroszország tisztán mint gazdasági és nem egyúttal mint politikai egység is szerepel a szerződésben. Nyílt titok azonban, hogy az orosz zsidó népbiztosok oly nagy sújt helyeznek az elismertetésre, hogy inkább „elveikkel” ellenkező áldozatokra is hajlandók, s úgy látszik, hogy Anglia, akinek szerencsés földrajzi helyzeténél fogva inkább csak zsebkérdés a kommunizmus nem csinál lelkiismereti kérdést abból, hogy az elismerést szerződésbe foglalja, s ez által szentesítse a marxizmus társadalom felforgató örületét. Ezen a ponton került a vörös kísértet Európa poli-

tikai forgatagába, s lett belőle újabb bonyadalmak és politikai kavarodások kártyakeverője: vörös kérdés.

Franciaország, akinek pedig súlyos milliárdjai vannak Oroszországban, nem fogadta el az ő érdekeinek is megfelelő megoldást és inkább kész lemondani a tartozások behajthatóságának reményéről, semhogy elismerje a kommunizmus rendszerét. Anglia azonban makacsul ragaszkodik tovább is módfelett anyagiasság felfogásához és kérdést csinált abból az által, hogy meglovagolta és megnyerte magának Olaszországot.

Igy áll ma a világ érdeklődésének előterében a vörös kérdés, mely a magántulajdon elvén dolgozó európai diplomáciának örök szégyene lesz. Így vett megint a világ forgatagába a zsidó Lloyd Georg utján az Alliance Juife egy újabb Páris-almát, hogy elterelje magáról a keresztyén népek figyelmét...

A Tisza-gyilkosság főtárgyalása

Budapest, augusztus 24. (N. St. t. j.)
 A Tisza gyilkosság mai tárgyalásán Lukásich Géza tábornokot hallgatták ki.
 Lukásich kijelenti, hogy sem közvetve,

sem közvetlenül semmi tudomása sincs Tisza meggyilkolásáról, valamint arról sem, hogy az ő életét is kiakarrák oltani. (A tárgyalás tart.)

Nem szabad fehér kenyeret sütni

Budapest, aug. 24. (Nemzeti St. tel. jel.)
 Az új gabonarendelet folytán az új lisztárak a következők lesznek: nullás liszt 40 korona, főzőliszt 10 korona, kenyérliszt 2 korona. — Szeptember elsejétől kezdve nem szabad több fehérkenyeret sütni és zsemlyét is csak jegy ellenében árulhatnak a pékek. A terv szerint a jövőhónapban a fejadagot 6 kilogrammra emelik és csak okt-ben lesz 7 és fél.

Varsó, aug. 24. (Nemz. St. tel. jel.)
 A hadi helyzet fordultával Varsóban ismét Kaderevsky áll előtérben, aki a végsőig való harcot hirdeti s hogy addig ne kössenek békét, míg a bolsevistákat egészen le nem verték. A lakosság hangulata igen lelkes s még a szocialistáknak sincs módjukban befolyást gyakorolni. Ilyen körülmények között semmi remény sincs a minski tárgyalások sikerére.

Harc a drágaság ellen

Budapest, aug. 24. (Nemz. St. tel. jel.)
 Vass József közlelmezési miniszter kijelentette, hogy politikával most nem foglalkozik, ha török, ha szakad, biztosítja a közellátást, az új természetrendeletnek érvényt szerez.

— Lipták Pál államtitkár azt a kijelentést tette, hogy az árvizsgáló bizottságot beolvasztják a kereskedelmi miniszteriumba. — A kormány elérkezettnek látja az időt, hogy harcot indítson a drágaság ellen. A lakáshiányt a progressív lakásadóval akarják megszüntetni.

Ultimátum Moszkvának

Luzern, aug. 24. (N. St. t. j.) Lloyd George felháborodott az orosz békerelvételeken és kijelentette, hogy azok Kamenev ígéretével szemben szószegést jelentenek s lehetetlennek tesznek minden tárgyalást, nemcsak politikai, hanem gazdasági téren is. Lloyd George és Giolitti kijelentette, hogy 5 napos ultimátumot intéznek Moszkvához, s kedvezőtlen válasz esetén a lengyel hadsereget hadianyag szállítással támogatni fogják. E határozat a francia politika teljes győzelmét jelenti. (Megdöbbentő cinizmus, hogy most egyszerre felháborodik mister L. G., holott alig néhány napja ejtette csodálkozásba az egész politikai világot, beszédjével, mely jóformán biztatás és bátorító volt az orosz elvtársaknak. Hja, azóta fordult a hadi szerencse! Szerk.)

Kapitulálnak a vörösök

Bécs, aug. 24. (Nemz. St. tel. jel.)
 A varsói esti lapok megerősítik azt a hírt, hogy az orosz északi hadsereg meg a 4. hadsereg, amelyikhez a harmadik is tartozik, felojántotta a kapitulációt. Az erre vonatkozó tárgyalások még nem fejeződtek be. Veigand tábornok kijelentette, hogy a lengyel sikereknek messze menő következményei lesznek a nemzetközi helyzetre nézve, mert ezek a sikerek előmozdítói a lengyel állam megszilárdításának, ami Franciaország saját biztosítása szempontjából is szükséges.

Varsó, aug. 24. (Nemz. St. tel. jel.)
 Az orosz északi sereg parancsnoka azzal a az ajánlattal fordult Sikorsky tábornokhoz, hogy kezdje meg a tárgyalásokat az orosz északi sereg fegyverletételére vonatkozólag. Az orosz északi hadsereg körülbéli 40-50 ezer emberből áll. A lengyel hadsereg előnyomulása Plava körül elvágta a keleti hadseregtől, minek következtében az északi orosz csapatok kapitulációja elkerülhetetlen lesz. A lengyelek elérték a Bug vonal mentén Dubienkat. Az orosz főparancsnok a harcéri helyzet miatt Kelet Galiciában is visszavonta csapatait s a lengyelek elérték a Stry, Stanislau, Kolomea városokat.

A mezőgazdasági érdekképviseletek

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a mezőgazdasági érdekképviseletről szóló 1920. évi XVIII. törvénycikket. Az első fejezet a *mezőgazdasági bizottságok* felállításának módjait írja elő, megszabja a bizottságok működési körét, és kimondja, hogy a bizottságok, jogosítva vannak tárgyalás alá venni mindazokat a kérdéseket, melyek területükön a mezőgazdasági termelést, a gazdasági rendet, a mezőgazdasággal kapcsolatos beszerzést, értékesítést, hitelügyet, közlekedést, továbbá a gazdák, mezőgazdasági munkások és cselédek helyzetét, egymáshoz való viszonyukat, valamint a gazdasági és népjóléti viszonyokat érintik. Ama közigazgatási hatóság előtt, amelynek hatósági területére kiterjedőleg működnek, jogosítva és hivatva vannak feltárni az említett érdekeket, javasolni és szorgalmazni a szükségesnek látszó hatósági intézkedéseket, rendszabályokat, vagy szabályrendeleteket, másrészt pedig saját hatáskörükben kezdeményezni a célszerűnek látszó intézményeket. Figyelemmel kíséri a bizottság a hatóságok azon intézkedéseit, amelyek a mezőgazdaságra vonatkoznak és azt a körülményt, vajjon megőrték-e olyan időben a mezőgazdaságot érintő törvényes intézkedések, amikor azokat a mezőgazdaság érdekei megkövetelik.

A törvény cikk második fejezete a *mezőgazdasági kamarákról* szól, melyeknek feladata egyfelől az, hogy a mezőgazdaság fejlesztése körül segítségére legyenek a kormányzatnak és a földművelésügyi igazgatásnak, másfelől pedig, hogy az ország közgazdaságában és társadalmában előmozdítsák és képviseljék a mezőgazdaság, a birtokosok és mezőgazdasági munkások egyetemes érdekeit. Kötelességük tehát a mezőgazdaság érdekeinek megőrzését és feltárását területükön mindazokat a jelenségeket, amelyek az ottani mezőgazdasági termelés és az ott élő mezőgazdasági lakosság helyzetével összefüggnek. Feladatuk továbbá, hogy megfigyeléseik alapján megjelöljék területükön a birtokmegosztásnak azt az alakulását, a gazdaságosnak azokat az irányait és módjait, amelyekből a termelésben legtöbb eredményt a mezőgazdasági lakosság minden rétegére legkedvezőbb helyzet várható. Figyelemmel kíséri más közgazdasági ágak, nevezetesen az ipar, kereskedelem, közlekedés, pénzügy és vámpolitikai fejlődését és a kamara területéhez tartozó vidék termelésére és mezőgazdasági helyzetére gyakorolt kihatásait. A harmadik fejezet végül az *országos mezőgazdasági kamara* felállítását rendeli el, s feladata az, hogy országos szempontból tárgyalva a magyar mezőgazdaságot érintő kérdéseket, a kormányzatnak a mezőgazdaság irányításában segédkezet nyújtson. — Az egész törvény hatalmas lépést jelent az ország agrár jellegének intézményes kidomborításához és mezőgazdasági termelésünk előmozdításához.

Kiélesedik a vörös kérdés

Páris, augusztus 24. (Nemz. St. tel. jel.) Az Echo de Paris arról értesül, hogy az új csoportosuláshoz, amelyhez eddig Franciaország, Spanyolország és az Egyesült Államok tartoznak, China és az egész amerikai kontinens is csatlakozni fog. Az új hatalmi csoportosulásnak az a fő gondolata, hogy Szovjet-Oroszországgal nem szabad addig tárgyalni, míg Kelet-Európában az állandó béke helyre nem áll, továbbá, hogy Oroszország feldarabolását megakadályozza, ha esetleg Angliának titkos szándékai volnának itten. Anglia és Franciaország ellentéte súlyos próbára tette a népszövetséget is, amely több ilyen próbát alig bírta ki.

Kun Béla --- a szerepéről

Moszkva, aug. 24. (N. St. t. j.) Kun Béla Moszkvában beszédet tartott a magyarországi szovjetrendszeréről, amelyben kifejezte, hogy látta a hibákat, amiket akkor elkövettek, de nem tudta azokat megakadályozni.

„Napsugár”

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi hetilap Debrecenben

Mikor boldogult Rudnyánszky Gyula, a debreceni újságíróból nagyirótt költő visszatért Amerikából, barátság szövődött köztünk. Akkor már az ötvenes éveiben járt Rudnyánszky, de a lelke fiatal tüzzel, acélos energiával volt tele, készen nagy álmódásokra, elszánt valóra-váltásokra. A szemévilágát elpusztította ugyan a látóidegsorvadás, de lelki szemével tisztán látott és élesen kritizált bele hazájának lezüllyött művészeti, irodalmi és társadalmi állapotaiba. A megdöbbent Rudnyánszkyt nem csüggesztették az elszomorító honi tapasztalatok, hanem arra serkentették, hogy a magyarul érző és gondolkodó művészek és írók szeptemberi táborát egybegyűjtse, és az elvadult, nemzetietlen s fajtalan Nyugatosok ellen szervezze, a fajmagyar érzések, a hazaszeretet és józan elme tiszta fegyvereivel. „Napsugár” címen hetilap indítását tervezte és engem is munkatársai közé hívott. Ez 1913-ban történt.

A sors, mely Rudnyánszkyt egész életén át csak üldözte, nem hagyta tervét valóra-váltani. Kioltozta a világtalan költő életét, megölte vágyát, terveit, alkotó elméjét, lángoló szívét. Aldozata lett ő is annak a különös végzettségnek, mely Magyarországon mindenkit elsodoró idáig, aki a szeptőlteni nemzeti és keresztény világnézetek szószólójának született.

E fenkölt ideák és bátor, nyílt szavak fanatikusai közül előlépek most én, nem mint-hogyha a kiváló Rudnyánszky méltó szellemi utódának képzelném magamat, hanem azon érzelmi és világnézeti szoros kapcsolat révén, mely kettőnköt összekötött. „Napsugár” címen szépirodalmi, művészeti és társadalmi hetilapot indított, nem busás anyagi haszon célzatával, hanem azzal a törekvéssel és reménnyel, hogy nem lesz részvételeim fogadott, lekicsinyelt és eredménytelen az a munkásságom, melylyel a nemzeti és keresztény világnézetet, a krisztusi alapon gondolkodó és cselekvő, érzéseiben és izlésében egyaránt fajmagyar kultúrát szolgáló kívánom. Ahogyan szolgáltam nehéz időkben a „Hajdúföld” élén is, Debrecen legexponáltabb íróasztalánál.

Bizonyosan sokan vannak, akik osztoznak velem abban a felfogásban, hogy az Áltöld mélyelyezetlen termőtalaja a legméltóbb és leg-hivatottabb Magyarországon ma arra, hogy belőle sarjadjon a hamisítatlan nemzeti érzés, gondolat és művészi izlés. És olyanok is sokan vannak, akik megértik azt, hogy mit jelent egy nemzet számára, na faji kultúrája van. Ezeknek ajánlom én figyelmükbe vállalkozásomat, és idézem részleteiben a Rudnyánszkyra való kegyeletos emlékezésével az ő „Napsugár”-ának immár hét esztendővel ezelőti közreadott felhívását. Ime: . . . Oltárok felírását, eszmények fogalmát mondjuk ki, mikor leírjuk e két szót: *nemzeti irodalom*. A hétköznapi élet, a képre-mbolás kora elkobozta, lomtárba dobta e fényes nevet. De mi áhitattal ejtjük ki és azt akarjuk, hogy százezrekben verjen gyökeret a mi érzésünk, a mi hódolatunk . . . A magyar irodalom történeti fejlődése valahol megakadt, a mai magyar irodalom nagyrészen nem is magyar irodalom, vagy legalább is nem folytatása a nemzeti irodalomnak. A modern irodalmi termelés átlag nemcsak nem kifejezése a magyar nép lelkivilágának, hanem az egy merőben idegen lélek, egy ellentétes irányú szellem megnyilatkozása. A magyar nép az ő jellemző tulajdonságaival, az ő nemes érzés- és gondolatvilágával ellentétben az irodalmi alkotásokból, és észrevétel nélkül bevonult egy hazátlan fajkeverék, mely a magyar nemzet történeti törekvéseiről, eszményi aspirációiról semmit se tud, sőt az emberi élet igaz értékeit is kevéssé becsüli.

A mai magyar irodalom hü képe a közszellem, a közérkölcsonomlásnak, az a modern társadalom ezer betegségét tükrözi vissza; a szépirodalom, a költészet salakos érzésekből, dekadens gondolatokból táplálkozik. A modern poézis a nemzeti géniuszt vonzó köréből idegen tájak utvesztőjébe szakadt. Külföldi hatások alatt sápkóros elméletek, beteg irányok nőttek bele és azok útját szegték, azok elvetették lendületét az egészséges haladásnak, a történelmi

fejlődésnek. A mai magyar irodalom minden életbaja, minden szomorú jelensége végső elemzésben azt jelenti, hogy kivesszék belőle az eszmei, az erkölcsi tartalom. Nem ihletik eszményi törekvések és nem is akar ilyen tüzeket gyújtani milliók lelkében . . . Ilyen irodalmi viszonyok közt kétszeres jelentősége van minden olyan törekvésnek, amely a nemzeti irodalom megújítását mozdítja elő. A nemzeti irodalom számára akarunk mi egy öntudatos középponti erőforrást teremteni. Az írók, a nemzeti irodalom munkásai adnak lapot a közönség kezébe a *Napsugárban*. A termőképesség tehetségeknél, a mai vásári lármában elhallgatott régi nagyoknak, és a meggyőződésük miatt hontalan ifjú erőknél adunk helyet; az igazi irodalmi értékek, az utolsó alkotások, a megkülömböztetett egyéniségek számára nyitunk teret.

Mi nem szóval, nem támadással akarjuk visszazorítani és leverni a dekadens irodalmat, a destruktív irodalmi szellemet, hanem erős irodalmi alkotásokkal. A nemzeti irodalom megújításáért folytatott harcban, a nemzeti eszményekért, a keresztényen ideálokért vívott küzdelemben a sötétséget a fényel, a dermesztő fagyot az életető melegséggel győzi le a — Napsugár.

A „Napsugár” élén felkérlek minden író és művészt, a keresztényen nemzeti ideálok minden lelkes hívét, hogy erkölcsi erejével, tollával, művészetének értékével a lapot támogassa. A szerkesztőség és kiadóhivatal Piac u. 10 sz. I emelet alatt lesz, kéziratokat megkereséseket oda kérek.

Szilágyi Imre dr.

A „Napsugár” képes hetilap megjelenik szeptember hó első vasarnapjától kezdve minden vasárnap, tehát havonta négyszer. Akik a lap házhöz hordását óhajják, sziveskedjenek eziránti igényüket előjegyezteni a lap kiadóhivatalában: Piac-u. 10 sz. a. vagy a Hajdúföld kiadóhivatalában, Piac-u. 59 sz. a.

A „Napsugár” kiadóhivatala

Visszaélés az Ébredők igazolványával

A budapesti „Uj Lap” hozza az alábbi jellegzetes históriát:

Az Ébredő Magyarok Egyesülete ellen a „liberális” sajtó már hetek óta egyesült erővel intéz sorozatos támadásokat. E támadások oka abban leli magyarázatát, hogy a *zsidók hamis igazolvánnyal ellátott tagokat csempésztek be* az Ébredő Magyarok Egyesületébe. Ezek a hamis tagok mindannyiszor botrányos verekedést rogtönöztek, valahányszor valami külföldi misszió járt Budapesten.

Igy akarták ennek a hazafias keresztény egyesületnek a tekintélyét lejáratni, diszkreditálni.

Augusztus 7-én egy Burg Sándor nevű egyén jelent meg az egyesületben, aki tagsági igazolványát felmutatva, a maga részére valamely állás kieszközölését kérte. Burgnak a modora és arca annyira magán viselte a sémi faji jelleget, hogy igazoltatták. Az igazoltatás során kiderült, hogy Burg Sándor zsidó, igazolványa pedig hamis. A vizsgálatakor nyilvánvalóan kitént, hogy Burg igazolványát egy Blau nevű zsidó fogorvos (Erzsébet körút 5.) Ormándi nevű „hegedűművész” fiától vette 200 koronáért. Vallomása szerint Ormándi az igazolványokat 4—800 koronáért árusította, ő protekciós áron kapta 200 koronáért. Ormándi a pecséttel ellátott igazolványokat még a tél folyamán kapta egy gépirónódiól, aki az E. M. E.-nél volt alkalmazva.

A jóvátételi bizottság ülése

Bécs, augusztus 24. (N. St. t. j.) A jóvátételi bizottság szombaton délután 4 órától 7-ig teljes ülést tartott, amelyen azokkal a kérdésekkel foglalkozott, amelyek a magyar hekeszerződésről függenek össze s amelyek Magyarországot és Ausztriát érintik. Ideérkezeti a budapesti bizottság is, amelynek jelentése alapján megkezdték a részletek megbeszélését.

HIREK

Soproni példát

állt a bécsi Reichspost Bécs városának vörös zsidó tanácsa elé. Azt mondja, hogy valami Schiff Mörizné nevű zsidóasszony lakott másodmagával egy ötszobás-lakásban ott és a soproni lakáshivatal elvette Schiffné három szobáját és odaúta egy menekült postaigazgatónak, aki már egy esztendő óta vagonban lakott családjával. Hallják és olvassák ezt Bécs tyrannusai és okuljanak a követendő egyszerű példán. Ha Bécsben is elvették csak minden második Schiffné öt szobájából hármat, nem volna több lakáshiány és nyomorúság. De hát hol van a soproni magisztrátustól a bécsi, amely a világot sem merne a láncos zsidóknak kellemetlenkedni... Kedves bécsi lapársunk, ne keseregjél és ne méltatlankodjál! Mi sugunk a füledbe valamit, ami föltétlenül megvigasztal: Sopron—Magyarország, Bécs—Ausztria. Sopronban a keresztyén magyarkormány az ur, Bécsben a szabadkőmives vörös zsidó. Hogy kívánhatod, hogy az ördög kövesse az angyal példáját? Hogy kívánhatod, hogy a bécsi zsidó magisztrátus kellemetlenkedjék az ötszobás Schiff Möriznének, mikor a keresztyén Magyarországon sem mindenütt teszik meg ugyanazt... A kálvinista Rómában például 9 szobás Schiff nék is vannak, s városi magisztrátus világot sem merne kellemetlenkedni nekik. A keresztyének istállóiban, pincékben, fűskamrákban laknak nemesak Bécsben, de Debrecenben is. Vigasztalódjál, kedves Reichspost.

— Zadravetz püspök felszentelése. Szegedről jelentik, hogy ott tegnap nagy egyházi ünnepések között szentelték püspökké pater Zadravetz Istvánt a nemzeti hadsereg tábori főpapját. Az ünnepélyen résztvett Teleki Pál gróf miniszterelnök, Sréter István honvédelmi miniszter, Haller István kultuszminiszter, Gömbös Gyula képviselő, a Move elnöke. A felszentelést Csernoch János bíboros hercegprímás végezte.

— A városi földek bérbeadása. Ma délután tartották meg a városháza közgyűlési termében a város földjeinek bérbeadására az árverezést, igen jó eredmények mellett. A tárgyalást dr. Tatay Zoltán t. b. tanácsnok vezette.

A vajdataposi és a hozzácsatolt rész körülbelül 905 hold és 128 négyszögöl föld bérletére két ajánlat érkezett. Az utóbbi hasonbérió Kertész Imre és Vidder Sándor pályázott a bérletre. Kiküldési ár 40 ezer korona volt, de felverték az árat 132 ezer koronára, amit Vidder ígért Kertész 131 ezer koronájával szemben.

(Reméljük, hogy az egy ezer koronás különbséget a városi tanács nem fogja jogcímnek találni arra, hogy a régi, megbizhatónak bizonyult jó keresztyén magyar bérletével szemben az ismeretlen zsidónak adjon előnyt! Mert nem közönyös a földtulajdonosra nézve, hogy bérletje ne zsarolja ki a földet s a szerződésből őt terhelő feltételeinek pontos megtartása tekintetében teljes garanciát tudjon nyújtani.)

A vámospércsi után levő 37 hold 335 négyszögöl földet Biró Géza vette ki 53 ezer koronáért. Ezenkívül több 1 és fél holdas birtokot adtak ki bérbe, igen jó árak mellett.

— Nem termelők figyelembe. Saját érdekében figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy hatósági lisztellátás csak azon nem termelő személyek és háztartások jeleníkezhetnek, akik gabonával, illetve liszttel elátva nincsenek. Azok, akik háziszükségletükre gabonával rendelkeznek, érlelti tanusítványukat az illetékes lisztirodákban vehetik át, ők is tartoznak azonban ez alkalommal nem termelő lapjaikat kitöltve bejelentkezni. Közélemezési ügyosztály.

— Az elveszett heggedű. Május 6-án, ez évben, egy 17 év körüli egyén a Royal-szálloda előtt a járó-kelők valamelyikének eladott egy heggedűt 180 koronáért. Most kiderült, hogy a heggedű lopott jószág. Kérik a vásárló, mivel hogy az ellopott és eladott heggedű családi ereklje szolgáltatassa be a rendőrség II. emelet 78. szobába, hol a 180 korona vételár megtérítetik és 1000 korona jutalom van letéve az illetőnek.

— Felhívás a külföldiekhez. Felhívtnak Debrecen város területén és külsőségein tartózkodó összes külföldi honosok, (azok is, kik már a rendőrség I. em. 67. sz. szobában valamely napra számot kaptak) hogy őrszeírás végett folyó hó 25., 26. és 27-én jelenjenek meg a rendőrség I. em. 67. számú szobában.

— A kabalai vasúti baleset ügyében a lefolytatott hivatalos vizsgálat megállapította, hogy mindössze három utas sérült meg, egy egészen könnyű természetű korcsolási szenvedett, két-ötnek sérülése súlyosabb természetű ugyan, de szerencsére egyik sem életveszélyes.

— Új iparengedélyek. A városi tanács újabb az alábbi iparengedélyeket adta ki: Horváth József sertéshizlálás és kereskedés 2000—2000, Merkl Ferenc külföldi belyegkereskedés 2000, Fischer Jakab építési anyag és tűzfakereskedés 2000, Nagy Pálné fűszer és csemege 300, özv. Weisz Bertalanne fűszerkereskedés 1000, Guzmann László rőfos kereskedés nagyban és kicsinyben 2000, Aszódi Sámuel szabó 2000, Reichmann Vilmos ecetgyár és szeszkereskedés (az Áron-féle) 2000—2000, Kun József szabó 400, Klein Sándor olajke eszköz 2000, Szilágyi Lajos lakatos 500, Pócsi Gábor bádógos 500, Kis Dezső lakatos 500, Moldován Mihály cipész 400, Kovacs József lakatos 500, özv. Tóth Mihályné cipész 200, Kelemen Sándor hentes 1000, Debreceni Fajpar R-t mész- és cementkereskedés 2000, özv. Erdélyi Andrásné zöldség ki- és behozatal 2000, Anyok Károly erdőgazdasági termelés 2000, Laki Károly csizmadia 300, Böhm Ferenc antikvár és könyvkereskedés 2000 korona engedélydíj letétele ellenében kapták meg az iparengedélyt.

— A tolvaj orosz fogoly. Tegnap előt egy rossz ruhákba bújó egyén feljárt az összes ékszerüzleteket, hol értékesíteni akart egy ezüst tálcát. Halász Nándor helybeli ékszerésznek gyanus volt az ipse és átadta az üzletéhez közelesem posztoló rendőrnek. A rendőr letartóztatta és bekísérte. A kihallgatás során kiderült, hogy Maczkovics Balázs, volt orosz fogoly, nyirmihálydi cipész; az 1 kiló súlyú ezüst tálcára vonatkozólag elmondta, hogy az 1918 i forradalomkor fosztogatás keretében került hozzá. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

— Alapítvány. Kiss Józsefné, földesi lakos, néhai Molnár János emlékére 2 ezer korona alapítványi telt a városnál, hogy annak kamataiból minden év augusztus 14-én a szegényházi ápolók élelmézése megjavíassék. A tanács az alapítvány kezelését elfogadta.

— Haza Szibériából. A vörös poklon keresztül, tisztí rangjának letagadásával sikerült hazajutnia Szibériából Lovász László debreceni kórház-biztosnak, aki 1914 október havában jutott orosz hadifogságba. Hirt hozott Kontsek Géza nagykereskedő fiáról is, aki még ott maradt, mert az orosz vörösek nem engedik haza a tisztet, X X X X X X a kommunista magyar lapok, melyeket a szovjetkormány támogatásával magyarországi zsidók adnak ki. Hogy a magyar tiszt milyen ellenállást tanusítanak még a tolgásban is, mutatja a velük való szigorú bánásmód. A gaz csehek a múlt év januárjában 93 magyar tisztet végeztek ki a krasnojarszki fogolytáborban, csupán magyargyűlöletből. A svéd misszió előt azt hazudták ezek a nyomorultak, hogy bolsevisták voltak, azonban a valódi ok nem ez volt, hanem az, hogy a magyar tisztet tiltakoztak a Felvidék elszakítása ellen, kijelentették, hogy nem akarnak cseh alattvalók lenni és ilyen irányban felvilágosították a legénységet is. A rögtönítelő bíróság elnöke Mogyórosi nevű volt főhadnagy volt. Ennek a bitang árulónak a lelkén szárad a krasnojarszki 13 magyar vértanu ártatlan kiontott vére. A kivégezettek közt volt dr. Katora Gyula tanár is, aki természetudományi előadásokat tartott a fogolytáborban. Ki akarták végezni dr. Ferenczy Gyula földmívelésügyi miniszteri titkár is, de néhány volt cseh alantosa, akikkel a harctéren sok jót tett, megmentette. (Neki is sikerült már hazaszökni.) Később a csehek kivégeztek néhány zsidó tisztet is, (köztük dr. Forgács nevű) bolsevista útelmekért. Kalmár, debreceni ref. tanító is hirt hallott Lovásztól a fiáról, aki az osuszki fogolytáborban van még. Oroszországban még több százezer magyar él, egy részük belezűllött a vörös hadseregbe.

— Iskolai könyvek az összes helybeli tanintézetek részére, papír és írószerek, valamint zeneművek a legolcsóbban Csáthy m. kir. tudományegyetemi könyvkereskedésében kaphatók, Piac-utca 8. Telefon 296.

KIS HIREK

Védekezik a bolsevizmus ellen Amerika is. A kormány elrendelte a nem kívánatos, radikális idegenek ellen az eljárást. Deportálják azokat, akik az orosz szovjettel kacérkodnak.

Mozgalom indult meg az amerikai munkásság körében általában is a bevándorlás ellen, mely a már ott levő munkások helyzetét rontja.

Hatalmas tüzezz pusztít a trieszti új szabadkikötőben már negyedik hete. Csehországnak szánt több ezer tonna gyapot ég, s úgy látszik, semmit sem lehet megmenteni belőle.

A felemelt vasúti tarifa csak az első napokban éreztette a hatását. Ma már éppoly zsufolt vonatok járnak, mint 11 ike előtt. A különbség csak az, hogy most az olcsóbb osztályokon több az utas.

El leszünk látva cukorral a magyar gyárakból, ha lesz elegendő szén. Nem fogunk behozatalra szorulni.

Ötven filléres bankjegyek kibocsátását sürgeti az Árvizsgáló bizottság a kormánytól, ahol hajlandóság mutatkozik is az aprópénzműzéria enyhítésére, esetleg 20 filléressek forgalombahozásával is.

Megint megindult a borkivitel főleg Csehországba és a németekhez.

Nagyban készülődnek Genfben a Nemzetek Szövetségének első teljes ülésére, mely november 15-én fog kezdődni és előre láthatólag két hónapig tart.

Harminc korona egy kiló jég Budapesten, a gyártáshoz szükséges szén drágasága miatt.

Újraépítik a harcok közben elpusztult száznegyven francia községet. Ez év végére be is fejezik a helyreállítási munkálatokat.

Dohánymonopóliumát bérbeadja Ausztria harminc évre egy francia vezetés alatt álló nagy nemzetközi pénzcsoportnak.

Pénzt hamisított egy zsidó reményteljes csemete, de rajtacsípték és lefogták. A tata harmincezer korona óvadékat ajánlott fel, ha szabadlábra helyezik Adolár fiát. Be is fizette a kauciót, amiről kiderült, hogy szintén hamisított pénz. Most már aztán az öreg Samu bácsi is bekerült a hüvörsre.

— Horthy Plakett. A Move kettős célt valósított meg azzal, hogy Magyarország kormányzójának Plakettjét elkészítette. Egyik cél az, hogy annak megszerzése által hazánk polgársága felekezeti különbség nélkül láthatóan is kifejezést adhasson a kormányzó ur iránti szeretetének és tiszteletének, a másik fontos cél pedig az, hogy a hadifogságban szenvedő véreink mentőakcióját minél eredményesebben támogathassa. A magy. kir. honvédelmi miniszter ur 100267, 1920 sz. rendeletével engedélyezte és támogatta ezt a mozgalmat, ajánljuc városunk hazafias polgárságának figyelmébe. A plakettek közvetítés mellőzésével házilag készítették el és ez lehetővé teszi, hogy a befolyó összeg tulnyomó része a kitűzött nemese cél szolgálhassa. A Koncek Kornél Kossuth-utcai női divatüzletének kirakatában közszemlére kitett plakett három nagyságban készült és az üzletben lévő aláírási íven megrendelhető.

— Jelentsük be a proletárdiktatura-okozta kárunkat. Értesitem az érdekelteket, hogy a proletárdiktatura által okozott károk bejelentéseit már csak e héten fogadják el a városi történelmi levéltár (Városháza, földszint 5 sz.) Bejelentendő minden kár, még a legcsekélyebb is, melyet kereskedők, iparosok, gazdák vagy más egyének rekvirálás, lopás, üzletbezárás, üzemkörülatkozás, munkabéremelkedés, vagy bármely más címen a proletár diktatura következtében szenvedtek. Bejelentendők a szovjet 200 és 25 koronások értékeszállítása miatt beállott károk is. A mai naptól kezdve bejelentési idő hétköznap d. e. 8—11 és d. u. 3—6., vasárnap d. e. 9—12. — Csobán Endre, főlevéltáros.

— Katonai tanfolyam. Mindazok a hadifoglyok és katonai bűjtársak, akik hadifogságuk és a háboru miatt a kereskedelmi iskola III. és IV. osztályu tanulmányaikat nem fejezheték be, saját érdekükben aug. 26. délután 4 órakor jelenjenek meg a debreceni felső keresk. iskolában. Vagy írjanak a fenti iskola igazgatóságához.

— **Felemelték az anyakönyvi illetékek díjait.** A poigármester m. kir. belügyminiszter körrendeletével az anyakönyvi kivonat kiállításának díját illetőleg 2 koronáról 10, illetőleg 20 koronára; a családi értesítő, illetőleg az arra vezetett záradék kiállításának díját illetőleg 2 koronáról 40, illetőleg 10 és koronára emelte fel.

— **Közalma mazottak beszerzési csoportjának közleményei.** A tisztviselői értekezést szeptember 1-én üzembe helyezük. Minthogy 50—60 jelentkezőért az értekezde üzemét fenntartani nem lehet tagjainkat saját érdekükben felhívjuk, hogy augusztus 27-én délután 6 óráig, amennyiben az értekezést igénybe venni óhajtják, az Uránus mozgóban levő irodánkban jelentkezzenek. Értekezési díj, mely a hó 1-én fizetendő, egy hónapra 415 korona és a naturáliák, melyekből a tagok egy értekezésre visszavásárolhatnak. További felvilágosítások az Uránusban lévő irodánkban kaphatók. Az új listák könyveket augusztus hó 25-től kezdődőleg 8 nap aatt délután 4—6 óráig a pénzügyi széképület II. emelet 10. sz. helyiségében beszédjük. Testületekhez tartozók listák könyvei egy tömegben és pedig a név, állás, tagsági és kedvezményes igazolvány száma, a listák könyvek darab száma és sorszámai tartalmazó két példány kimutatással hozandók be. Folyó hó 26-án, csütörtöktől kezdve nem kedvezményes aru tüzifát fogunk kiosztani délután 4—6 óra között a pénzügyi palota földszint 11. sz. helyiségében. A kedvezményes igazolvány felmutatandó. Azok, akik bárholonnan ellátásban részesülnek, itt utalványt nem kaphatnak.

— **Az összes polgári fiú és leányiskolák részére, valamint a középiskolai tankönyvek megérkeztek Antalffyhoz Szentanna- és Varga-utca sarok, a kath. templom szomszédságában.**

— **Kristály-kabare 12 óráig nyitva.**

— **Felvételi vizsgálat az ariami reáliskolában.** Azok a négy elemi osztályt végzett tanulók, akik a reáliskola I. osztályába kívánnak lépni, jelentkezzenek f. hó 25-én és 26-án d. e. 8—11-ig az igazgatóságnál. A felvételi vizsgálat f. hó 27 és 28-án lesz; díja 12 K. Bővebb felvilágosítást a jelentkezéskor ad az igazgatóság.

— **Csipkeverő tanfolyam.** A Move debreceni főosztálya 6 hetes (heti 5 óra) csipkeverő tanfolyamot akar felállítani. Azok a Move tagok, kik ezen tanfolyamon részt venni óhajtanak, jelentkezzenek a Move hivatalos helyiségében Sas u. 4. II. 2, hol a beiratás stb. megtudható. A titkár.

— **Cinabar jön. A jövő hét eseménye Cinabar.**

— **A női felső kereskedelmi iskola első évfolyamába és az egy éves keresk. szakfolyamra beiratkozó tanulók felvételi vizsgálatára 27-én, a javító vizsgálat pedig 30-án reggel 8 órakor kezdődik. Beiratkozni 31-ig bezárolag lehet.**

Törvénykezés

§ **Berettyóújfalui kommunisták.** Monstre tárgyalás folyt ma a törvényszéken Nagy Kálmán elnöklété alatt. Tíz vádlott, 49 tanu volt beidézve. A vádlottak Berettyóújfalui kommunistái voltak. **Gulyás Mihály**, volt direktóriumi elnök, **Kreiser Mór** izgatással volt vádolva. Szónoklatokat tartott, melyben kifejtette szép ékesszólással, hogy üljetek elvértsek a palotákba, az urak pedig menjenek a disznóóiba. Dugbugtak a kis királyok, a drága kis jegyzőket akasszátok fel. Ne várjátok be a földosztást, hanem osszátok fel magatok. A harmadik vádlott **Varga Mózes** néptanuló volt, izgatással és 2 rendbeli hatóságelleni erőszakkal vádolva. Ő küldött szét a falvakba egy körrendeletet, amelyben a kommunista zsidó kormány rendeletei voltak összegyűjtve, azonkívül Fráter László és Nadányi Sándor szolgabírókat a Munkás Tanácsba kényszerítette és arra, hogy az illetéket a forradalmi kormány nevében nozzák.

Weisberger Armin a negyedik vádlott körrendeletek aláírásával erősítette meg, s mint a tárgyaláson természetesen ártatlannak tűntette fel magát, bár ő volt a Munkástanács jegyzője is.

Ókrós Imre földmives, vörösőr azzal volt vádolva, hogy csallakozott azokhoz az emberekhez, akik a rendőröket lefegyverezték. Azonkívül benent Rácz Lajos lányának a lakodalmára s a lakodalmi bort lepecsételte és 13 napra napi 25 korona fizetést vett fel jogtalanul.

Ifj. Gulyás Mihály szintén vörösőr volt. Résztvett a csendőrök lefegyverzésében s a csendőrök felszereléséből 1 pár csizmát és zubbonyt vitt el.

Kemeri Lajos is vörös ör volt. **Grosz Ernő**, a hetedik vádlott mint vörös katona két lovat és csizmát rekvirált, természetesen fizetés nélkül s erőszakkal.

Tar Gábor, Rácz Sándor, Varga András munkástanács tagok és vörös örök orgazdaság büntelte miatt álltak a törvényszék előtt, mert 300—300 korona fizetést vetek fel a községi pénztárból.

A tárgyaláson a vádat **Mező Sándor** képviselte. A vádlottak közül **Krasler Mór**, **Varga Mózes**, **Veinberger Armin** mindent tagadtak s hosszú védőbeszédet tartottak, amelyben mindenről beszéltek, csak a vádról hallgattak mélyen és szerényen. A kihallgatott tanuk legnagyobb része bizonyította a vádat. A tárgyalás lapzártakor még tart.

A népbiztosok bünpöre

Budapest, augusztus 24. (N. St. t. j.) A népbiztosok bünpörének mai tárgyalásán folytatták **Rabinovits József**nek, a letartóztatásban levő belügyi osztályvezelőnek kihallgatását.

SPORT

DEAC—DKASE. 2:1 (1:1) A Színház és Sport serlegmérkőzése. (1500 néző) A napról-napra javuló egyetemi csapat győzelmi sorozatát egy újabb győzelemmel gazdagította, mikor vasárnap a szívesen védekező **KASE** csapatát szép és fair játék után megverte. Az egyetemi csapat minden embere a legjobbat nyújtotta s olyan szép játékot produkált, amelyet még kevés debreceni csapattól láttunk.

Az első gólt a **KASE** éri el, amit azonban **Schweitzer** éles lövéssel kiegyenlít. A második félidőben szebbnél-szebb **DEACE** támadások következnek, aminek eredménye **Schweitzer** második gólja. A **KASE** erős támadásokat intéz, de a **DEAC** védelem mindent ment. **Biró Bródi Barna**.

A **DKASE** ma, szerdán este 8 órakor a Royal disztermében választmányi ülést tart. A titkár.

A **MOVE** vasárnap, augusztus 30-én a Vértesi féle strandfürdőben uszóversenyt rendez, amelyen a főváros legjobb uszói, valamint a **MAC** teljes gárdája indul.

A kath. Népszövetségi Otthonban

a szerdán este tartott estélyeit a további intézkedésig ezután

szombaton este

tartja meg. Felkérjük mindazokat, kik ez estélyre elszoktak járni, minden szombaton este mentől tömegesebben jöjjenek el. Gondoskodva lesz jó és izletes **vacsoráról**. Minden hónap első szombatján **hölgyösszejövettel** lesz. **Az igazgatóság.**

Színház

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése. **Mária Magdolna** bibliai történet öt felvonásban, közkívánatra még ma szerdán utoljára mutatja be az **Apolló**.

Tizennegyedik (Az utca fia), amerikai történet 5 felvonásban ma utoljára az **Uránusban**.

URÁNUS Szerda Star film. a Tizennegyedik (az utca fia) Amerikai történet 5 felv. Főszereplők: Mattyasovszky Ilona, Petrovics Sztiszla. Előadások 6 és 8-kor.	APOLLO Szerda Mária Magdolna Bibliai történet 5 felvonás Főszereplő: Heana Leonidoff Előadások 6 és 8-kor.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Debreceni Gazdak Bankjárószvénytárs. Kossuth-u. 17. Kölcsonöket folyósít házakra, földekre és értékpapirokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad, értékpapirokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából berbe ad (safé deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Keresek bérletet 5-től 50 holdig mikepéresi és szoboszlói köves utak közötti részen. — Cím a kiadóban.

Hölgyfodrász és manicür salonomat megnyitottam. Kérem a hölgyek pártfogását. Ugyanott egy manikűröző nő felvétetik. Nagy Kata Kossuth-u. 11. Első udvar.

Eladó Hadházi-ut 7. számú ház, értékezni 3. szám alatt.

Koros Sándor térli-szabó Buzsáczon Piac-u. 60. Saját készítésű elegáns térli Bútorok kaphatók.

Hölgyegyzőgyár és vésőintézet **PAULÓ I.** Baththányi-u. 22. telefon: 1325.

Bükk tüzifa és szerszámfa, Darabos és oltott méz, Portland cement, kátránypapír fedélcserép állandóan beszerezhető
Bartha István
tüzifa és építkezési anyagkereskedőnél
Ispotály-utca 3b Telefon 785

Szabó János
uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

KovácsésKazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tüzifát vagon-tételben és méter-mázsánsként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Orest tüzifa és szerszámfa kereskedő Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén. Vidéki rendelést is eszközölök.

Nyomdásztanulóul felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3—4 középiskolát végzett értelmes fu. — Jelentkezhetni bármikor.

Blattner József üveg, tükör és porcellán kereskedése, üvegezési és képerkezési vállalata. **Csapó-utca 1. szám.** Raktáron jelenleg kész ablakok, vizes és boros poharak, lámpacsövek, gummiárúk stb. Viszonteladónak engedmény.

TANKÖNYVEK

bekötését bördíszmü-munkát tartós és izléseles kivitelben készit

Varjas Pál könyvkötő. Egyház-tér 3. szám.